

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. १९६

पुनरावेदन नं. ०७४-RB-०१९२

मुद्दा:-आयकर(२०६८/०६९)।

काठमाडौं जिल्ला का.म.न.पा.वडा नं.३० डिल्लीबजारस्थित लुम्बिनी विकास बैक (साविक स्थायी लेखा नं.३०२५९८४६१ का भिवोर विकास बैक लिमिटेड) का तर्फबाट अख्तियार प्राप्त ऐ का का.मु.प्रमुख कार्यकारी अधिकृत उमेश रेग्मी..... १

पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १
आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट काठमाडौं १

प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता द्वय श्री समिर शर्मा र प्रकाश रेग्मी
प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेत

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: श्री ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर ।

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक शोभाकान्त पौडेल ।

शुरु निर्णय मिति: २०७३/०५/२१

प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री किशोर जंग कार्की

निर्णय मिति: २०७४।११।१४

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर समेतको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६(१) बमोजिम पर्न

आएको प्रस्तुत पुनरावेदनपत्र यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको रही संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

१. पुनरावेदक भिबोर विकास बैंक लिमिटेडले आ.व. २०६८/०६९ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार नोक्सानी रु७,८७,६४,५३९/३२ देखाइ मिति २०६९/९/२६ मा विवरण पेश गरेका रहेछन ।
२. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६८/०६९ को आय विवरणको कर परिक्षणको सिलसिलामा प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाव कितावको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको, व्यवसायको मुनाफा र लाभ तर्फ गणना हुनु पर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएको, तथा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्ने भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गरेको नपाइएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नु पर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७३/०४/३१ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७३/०५/०१ मा सूचना बुझी लिई मिति २०७३/०५/१४ मा जवाफ पेश गरेको ।
४. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६८/०६९ का लागि नोक्सानी रु.५,०३,५९,२०२/२२(पाँच करोड तिन लाख उनान्साठी हजार दुइ सय दुइ रुपैया वाइस पैसा) कायम गरी कर निर्धारण गरी अग्रिम कर कट्टी गरी दाखिला गर्न र बाँकी अग्रिम कर वापतको रकममा आयकर ऐन २०५८ को दफा ११८, ११९ र दफा १२०(क) बमोजिम व्याज शुल्क समेत गणना गरी कर दाखिला गर्न सूचना जारी गर्ने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३/०५/२१ मा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७३/०५/२१ मा गरेको आ.व. २०६८/०६९ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण निर्णयमा चित्त नबुझी लुम्बिनी विकास बैंक (साविक भिबोर विकास बैंक लि.)ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७३/०६/२० मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
६. संशोधित कर निर्धारण सम्बन्धी निर्णय कानूनसम्मत नै भएकोले निवेदकको जिकिर पुग्न सक्दैन भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७४/११/१४ मा भएको निर्णय ।
७. यसमा शुरु कार्यालयले मिति २०७३/०५/२१ मा गरेको संशोधित कर निर्धारण निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गरी भएको आन्तरिक राजस्व विभागबाट प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णयमा

Own Your Vehicle Scheme अन्तर्गतका सवारी साधनको हास खर्च र विमा शुल्क खर्च तथा सवारी कर खर्च र विकास ऋणपत्र खरिद गर्दा प्रिमियम वापत तिरेको रकम Amortize गरेको खर्च कट्टी अमान्य गरी आय व्यय विवरण अनुसारको नोक्सानी कायम नगरी गरेको संशोधित कर निर्धारण आदेश बदर गरी पाउँ भन्ने पुनरावेदन पत्र ।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७५/०९/०४ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक लुम्बिनी विकास बैंक लि.(साविक भिवोर विकास बैंक लि.) को तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री समीर शर्मा र श्री प्रकाश रेग्मीले **Vehicle Scheme** अन्तर्गत खरिद भएका सवारी साधनहरू व्यवसायकै नाममा रहने, ब्लु बुक लगायतका कागजातमा व्यवसायकै स्वामित्व देखिने, कर्मचारीले कार्यालय प्रयोजन सहित आफ्नो काममा प्रयोग मात्र गर्ने हो । कर्मचारीको स्वेच्छाले नभई संस्थाको निर्णयले मात्र सवारी साधन उपयोग गर्न सकिने भै व्यवसायकै सवारी साधन भएको हुँदा सो को हास खर्च, कर शुल्क एवं विमा समेत व्यवसायकै खर्च भै सो खर्च कट्टी दावी कानून बमोजिम भएकोले करदाताले खर्च कट्टी पाउनु पर्दछ । पछि निसर्ग समेत व्यवसायकै निर्णय बमोजिम मात्र हुने हुँदा स्वामित्व र प्रयोगमा रहेको स्थायी सम्पत्तिको हास खर्च, विमा शुल्क र कर तिरेको खर्च अमान्य गर्नु कानून विपरित भएको, नियामक निकाय नेपाल राष्ट्र बैंकलाई तिरेको जरिवाना खर्च अमान्य गरेको निर्णय कानून विपरित र मनोगत भएकोले बदरभागी छ भन्ने बहस प्रस्तुत गर्नु भयो ।
१०. त्यसै गरी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय एवं आन्तरिक राजस्व विभाग समेतका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंका विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेतले ले **Vehicle Scheme** सम्बन्धमा यस भन्दा पहिले यसै इजलासबाट धेरैवटा मुद्दामा खर्च अमान्य गर्ने गरी भएको निर्णय सदर गर्ने गरी फैसला भैसकेको छ, सवारी साधनको छनौट कर्मचारीले गर्न पाउने र निश्चित अवधी पश्चात कर्मचारीकै नाममा नामसारी हुने लगायतका कारण **Vehicle Scheme** अन्तर्गतका सवारी साधनमा बैंकको स्वामित्व रहेको मात्र नमिल्ने हुँदा खर्च कट्टी अमान्य गरेको, हुँदा खर्च कट्टी अमान्य गरेको विकास ऋणपत्र खरिदमा तिरेको प्रिमियम रकम खर्च कट्टी गर्न पाउने कानुनी व्यवस्था नरहेको, नेपाल राष्ट्रबैंकले तोकेको मापदण्ड पुरा गर्न नसकी तिरेको जरिवाना रकम खर्च कट्टी गर्न कानूनतः निमिल्ने नै हुँदा शुरु कार्यालयको निर्णय सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस जिकीर प्रस्तुत गर्नु भयो ।
११. पुनरावेदकका तर्फबाट लिईएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवै तर्फका विद्वानहरूबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरूको अध्ययन गरी हेर्दा यसमा शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको निर्णय तथा सोलाई समर्थन गर्ने गरी भएको आन्तरिक राजस्व विभागको

निर्णय मिलेको छ, छैन? पुनरावेदकको जिकिर पुग्न सक्ने हो होइन? भनी निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।

१२. सो बमोजिम निर्णय तर्फ विचार गर्दा निम्नलिखित पुनरावेदन जिकिरका विषयमा निम्नबमोजिम हुने देखिन आयो ।

क) Vehicle scheme का सम्बन्धमा:- बैंकको निर्णयानुसार कर्मचारीलाई सवारी साधन खरिद गरिदिने योजना सञ्चालन गरेको, बैंकको हित वा सेवा शर्त विपरीत कार्य गरेमा सुविधाबाट वञ्चित गर्न मात्र बैंकको स्वामित्व कायम राख्न सवारी साधन बैंकको नाममा राखिएको, उपलब्ध गराईएको सवारी साधन निर्वाध रूपमा उपभोग गर्ने अधिकार (Possession Right) सम्बन्धित कर्मचारीमा नै रहने, व्यवसायिक काममा समेत अन्यले प्रयोग गर्न नपाउने, ईन्धन र मर्मतको खर्च निश्चित सीमा भन्दा माथिको सम्बन्धित कर्मचारीले नै व्यहोर्ने, कर्मचारीको रोजाईमा रकम थप गरेर सवारी साधन खरिद गर्न सकिने, सवारी साधनको प्रयोग बैंकको आय आर्जनसँग सम्बन्धित कामका लागि मात्र नहुने, व्यक्तिगत प्रयोजनमा बढी उपयोग हुने र पछि तोकिएको समयमा कर्मचारीलाई नै हस्तान्तरण भै सम्पतिको निसर्गबाट बैंकलाई कुनै प्रतिफल प्राप्त नहुने भएकाले कर्मचारीको प्रयोगमा रहेको सवारी साधन माथिको पूर्ण स्वामित्व बैंकको हो भन्न सकिने अवस्था देखिएन ।

यस्तो सवारी साधन कस्तो प्रकृतिको सम्पतिको दायरा भित्र पर्दछ भन्ने सम्बन्धमा Nepal Accounting Standard (NAS) को Paragraph 6 and 7 मा निम्न बमोजिम उल्लेख भएको पाइन्छ:-

"Property, plant and equipment are tangible items that :- a) are held for use in the production or supply of goods or services, for rental to others or for administrative purpose." Para-6

"The cost of an item of property, plant and equipment shall be recognized as an asset, if and only if, (a) It is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the entity." Para-7

लेखामानको उपरोक्त उल्लेखन अनुसार कुनै निकायको सम्पति हुन त्यस्तो सम्पति उक्त निकायको उत्पादन कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने, वस्तु तथा सेवाको वितरणमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने, अन्य व्यक्तिलाई भाडामा दिन सक्ने वा प्रशासकीय कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्नेमा बैंकले स्वतन्त्र रूपमा उल्लेखित कुनै पनि कार्यमा प्रयोग गर्न सक्ने देखिएन । ब्लु बुक र दर्ताका आधारमा मात्र सवारी साधन बैंकको स्वामित्वमा रहेको भनी व्यवसायको वार्षिक आयबाट निम्नानुसारका खर्च कट्टी दावी गरेको सन्दर्भमा हेर्दा निम्नानुसार हुने देखियो:

अ) हास खर्च कट्टी दावी:- आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पतिको हास भए वापत अनुसूची -२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नु

पर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएकोमा Own your vehicle scheme अन्तर्गत खरिद भएका सवारी साधनको पूर्ण स्वामित्व बैंकको हुने नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिएको अवस्था हुँदा माथि विवेचित तथ्यबाट सवारी साधनको हास खर्च कट्टी दावी नपाउने गरी भएको शुरुको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिन आयो ।

आ) बीमा खर्च:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिँदा सवारी साधनका लागि गरेको बीमा खर्च समेत अमान्य गर्ने गरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

इ) सवारी साधन कर:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिँदा सवारी साधनका लागि गरेको सवारी साधन कर खर्च समेत अमान्य गर्ने गरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

ख) विकास ऋण पत्र को Amortization का सम्बन्धमा:- विकास ऋणपत्रको Premium लाई Amortize गरी खर्च लेखेको सम्बन्धमा हेर्दा आयकर ऐन, २०५८ ले व्यवसायको सम्पत्ति व्यापारिक मौज्जात, व्यवसायिक सम्पत्ति हासयोग्य सम्पत्ति एवं गैर व्यवसायिक सम्पत्तिको रूपमा वर्गिकरण गरेको छ। करदाताले खरिद गरेको विकास ऋण पत्र (Bond) आयकर ऐन, २०५८ को दफा २ खण्ड (क) र (ट) अनुसार व्यवसायिक सम्पत्ति भित्र पर्दछ । जुन खरिद गर्दा भुक्तानी गरेको सम्पूर्ण रकम सोही सम्पत्तिको लागतमा समावेश गर्नुपर्दछ । बैंकिग व्यवसाय गर्ने पुनरावेदक कम्पनीले नियामक निकाय नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनानुसार लेखांकन गर्नुपर्ने र **International Financial Reporting Standards – IFRSS** अनुसार प्रतिवेदन गर्नुपर्ने जिकीर लिएतापनि वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्दा आफ्नो आय व्यय विवरण संगसंगै आयकर प्रयोजनका लागि छुट्टै आय विवरण भरी पेश गर्ने प्रचलन कर दायित्व भएका सबै किसिमका व्यवसायमा रहेको छ ।

आयकर ऐन २०५८ को दफा १९ अनुसूची २ मा वर्गिकृत सम्पत्तिहरूको हास रकम यकिन गरी खर्च दावी गर्न पाउने व्यवस्था गरेको छ । तर व्यवसायिक सम्पत्तिको हकमा निसर्ग गर्दाको समयमा नाफा भए आम्दानी र नोक्सान भए सो हदसम्मको खर्चका रूपमा लेखांकन गर्न पाउने स्पष्ट प्रावधान आयकर ऐन २०५८ को परिच्छेद ८ मा उल्लेख भएको देखिन आयो । तसर्थ, करदाताले विकास ऋणपत्रको नामबाट प्रिमियम वापत तिरेको रकम Amortize गरी खर्च घटाई समायोजन गरेको कारणबाट कम हुन गएको ब्याज आय रकम आय कर ऐन, २०५८ को दफा ७(२)(छ) बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने भनी गरेको कर निर्धारण आदेश मिलेकै देखिन आयो ।

ग) जरिवाना रकम खर्च सम्बन्धमा:-पुनरावेदक करदाताले नेपाल राष्ट्र बैंकले निर्धारण गरे बमोजिमको Cash Reserve Ratio and Statutory Liquidity Ratio कायम गर्न नसकेको कारण

नेपाल राष्ट्र बैकले तोके बमोजिम तिरेको जरिवाना रकम रु.१,३६,९३,७००/- खर्च कट्टी पाउनु पर्नेमा नदिएको भन्ने पुनरावेदन जिकिर लिएको सन्दर्भमा हेर्दा आयकर ऐन २०५८ को दफा २१ को उपदफा १(ख) मा यस ऐन बमोजिम बुझाउनु पर्ने कर र कुनै देशको सरकार तथा सो को कुनै पनि स्थानिय निकायलाई कुनै कानून वा सो कानून अन्तर्गत बनेको कुनै नियम विनियमको उलङ्घन गरे वापत बुझाइएको जरिवाना र त्यस्तै अन्य शुल्क कट्टी गर्न नपाउने भन्ने व्यवस्था भएको हुँदा जरिवाना रकम खर्च कट्टी नदिई कर गणना गरेको शुरुको कर निर्धारण आदेश मिलेकै देखिन आयो ।

१३. अतः माथि विवेचित आधार र कारणबाट पुनरावेदक करदाता लुम्बिनी विकास बैंक लि.(स्थायी लेखा नं.३०२५९८४६१ भएका साविक भिवोर विकास बैंक लि.)को आ.व. २०६८/०६९ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरू ठूला करदाता कार्यालयको मिति २०७३।०५।२१ मा भएको निर्णय र सो लाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७४/११/१४ मा भएको निर्णयमा मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । तपसील बमोजिम गर्नु ।

तपसील

विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय, काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिनु.....१
सरोकारवाला पक्ष नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार नक्कल दिनु.....२
फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गर्नु र शुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु.....३

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्ने:-

शाखा अधिकृत: श्री विश्वराज कुइकेल

इतिसम्बत २०७६ साल असार १० गतेरोज ३ शुभम.....